

- «староитальянская техника mezzavocce (пение в полголоса), «индивидуализация звуков». Звучание инструмента должно быть певучим при любом динамическом пределе...»;
- в работе интерпретатора, а также преподавателя и исполнителя над формированием фраз, более мелких (мотивов) и фраз «широкого дыхания», следует избегать долевого дробления мелодической линии;
- не стоит «замыкать» каждый мотив или фразу на границе тактовой черты. Таким образом, «продлять» интонационное тяготение монодийных и гармонических построений, объединяя их в целостный интонационный комплекс. Исполнительский слух обязан, если можно так сказать, «нуждаться» в предслышании каждой последующей интонации, формируя общий драматургический замысел с сохранением и воплощением стилистических особенностей композитора;
- «интонирование» — сочетание выразительной фразировки, внут-ренней слитности интонаций и мотивов в пределах однопетерофонного построения, то есть одной линейной плоскости;
- формирование правильного интонирования аккомпанемента, подголосочных эпизодов происходит аналогично развитию именно мелодической линии, принципов ее одноголосного изложения, а значит и законов интонационных тяготений.

Для определения вектора формирования интонационных тяготений ориентиром может служить любая составляющая фактурной ткани от фразировочной лиги — до динамического нюанса; от гармонических трансформаций — до агогических импульсов и т. д. Следовательно, при прочтении графики текста произведения совершенно необходимо, как бы сквозь увеличительное стекло, «препарировать» каждый элемент читаемой фактуры, подробно изучая и «расшифровывая» именно композиторский интонационный замысел, в последующем экстраполируя его на собственную интерпретацию исполняемого материала.

Процесс «освоение текста» необходимо осуществлять уже в рамках некоего интонационного «кода», предполагающего целевое решение всех технологических проблем путем его имплементации в расшифровку музыкальной ткани.

О. Ю. Степанова

ДО ПИТАННЯ ПРО ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ФОРТЕПІАННОЇ КУЛЬТУРИ В США

O. Yu. Stepanova

THE FEATURES OF THE FORMATION OF PIANO CULTURE IN THE UNITED STATES

Американська музична культура є поліаспектним дослідницьким феноменом. Її суперечливий характер зумовлений кількома чинниками, з-поміж яких, як правило, виокремлюють особливості соціальної та культурної ідентичності з огляду на класові й расові відмінності, а також на етнічну, релігійну, мовну та географічну специфіку.

Вивчення специфічного характеру фортеп'яноної культури США передбачає врахування ширшого контексту, пов'язаного з розвитком загальної історії американської культури загалом й музики зокрема.

Передусім слід неодмінно зважати на те, що Сполучені Штати Америки є полікультурною державою, оскільки з моменту відкриття «нових земель» й до XIX–XX ст. окрім наявних місцевих поселень, її територію заселили переселенці з інших материків. Як наслідок, цей фактор спричинив культурний обмін між представниками різних націй та носіїв різних традицій.

Змішання різних стилів (африканських та європейських) сприяло появі нового пісенного й інструментального виконавського колориту. Так, зокрема, музичні прийоми та елементи художньої самобутності однієї нації, які були її ідентифікатором, перетворилися на частину власне новоствореної американської музики, сформованої передусім на побутовому рівні.

Однак потрібно зазначити, що вельми своєрідна незвична музична ритміка та звучання місцевих народів (індійців) не суттєво позначились на музиці, що тяжіла до європейських форм і канонів. Поодинокі композиторські прагнення додати автохтонного колориту до своїх композицій зазнавали поразки, тому що під час трансформацій та адаптацій місцева музика змінювалась до невпізнання. Таким чином, запозичені мелодії, ритмічні малюнки та інтонації при впровадженні їх до музичного полотна, що було притаманним для європейської культури, втрачали своє істинне, початкове звучання. Причиною такої несумісності стала, перш за все, суттєва відмінність між музичними інструментами європейських країн та певною мірою архаїчними інструментами місцевих жителів.

Упродовж тривалого періоду музика відігравала другорядну роль у повсякденному житті мешканців зі США. Цьому передував брак фахівців у сфері музичного мистецтва, а, відповідно, й нестача профільних музичних шкіл. Іншими словами, такий напрям не відповідав ідеалам новоствореного суспільства. Відповідно, музичне мистецтво розвивалось хаотично, локальними групами.

Перша світова війна надала поштовху до формування нової єдиної національної культури, що відбулося внаслідок ознайомлення різних регіонів США з іншими представниками культур, через взаємопроникнення пісенного фольклору, змішування традицій.

Крім того, необхідно враховувати також і те, що основний стрибок саме фортепіанної культури США припадає на 1853 р. та був ознаменований появою власного виробництва інструмента. Відкриття фабрики «Steinway&Sons» вплинуло на значне поширення та розвиток фортепіанної культури нової нації.

Перші фортепіанні твори були створені на основі європейських традицій — композиторами, яким притаманна європейська композиторська школа. Постійні пошуки власного «обличчя» зумовили формування нового суто фортепіанного стилю — регтайму. Надалі цей музичний напрям відіграв вирішальну роль у народженні й розвитку джазового напрямку загалом.

Завдяки відкриттю першого в США музичного відділення при Колумбійському університеті на чолі з Е. Мак-Доуеллом, домашнє музикування розвинулось у професійну освіту.

Отже, означені історичні події середини XX ст. стали рушієм для формування власне американської фортепіанної музики.